

Energie Coöperatie Bunnik - Jaarverslag 2023

Versie: 3

Datum: 30-5-2024

1 Inleiding

In de jaarverslag geeft het bestuur van de Energie Coöperatie Bunnik een overzicht van de diverse activiteiten die we hebben ontplooid in het jaar 2023.

Activiteiten 2023

2 Professionalisering en opstellen Beleidsplan 2023-2026

Het bestuur heeft samen met Pascal Weijers als extern adviseur in de 1^e helft van 2023 het Beleidsplan 2023-2026 opgesteld als onderdeel van een proces gericht op professionalisering van de ECB als organisatie. Dit beleidsplan is op 2 ALV's toegelicht en uiteindelijk vastgesteld. Op basis van dit Beleidsplan is in juni ook een presentatie gegeven aan het volledige College van Burgemeester en Wethouders van Bunnik.

3 USET-project "Participatieve ontwikkeling zon- en windprojecten"

Dit project dat was medegefinancierd onder de USET-subsidieregeling van de Provincie Utrecht, beoogde onder meer om crowdfunding van een opwekproject te ondersteunen. Een tweede doel was professionalisering van de ECB en samenwerking met buurcoöperaties in de regio. Het project was oorspronkelijk gestart in 2021.

In het kader van dit project 2023 vonden er 3 overlegondes plaats met de vier energiecoöperaties in het Kromme Rijn-gebied. Tijdens de laatste bijeenkomst in november 2023 was ook een vertegenwoordiger uit de Bilt aanwezig. Gesproken werd over een integrale gebiedsbenadering, zonnedaken boven parkeerplaatsen (i.s.m. provincie/carpoolplaatsen e.d.) en vormgeving structurele samenwerking regio-corporaties (op delen 'in de keten').

Dit project is eind 2023 afgerond met een eindverslag richting de provincie.

4 Participatie Zonneparken Werkhoven

In 2022 had het ECB bestuur besloten om af te zien van de aankoop van een 50% deel in de twee zonneparken bij Werkhoven omdat dit gezien de marktomstandigheden en de aankoopprijs financieel onhaalbaar was. Afspraak was wel dat ECB in dit geval een vergoeding zou ontvangen voor haar inspanningen bij de totstandkoming van de twee zonneparken. Uitkering van deze vergoedingen heeft in de loop van 2023 plaatsgevonden. Deze inkomsten kwamen goed van pas om de ontwikkelkosten voor het Zonnepark A12 te kunnen voorfinancieren.

5 Ontwikkeling Zonnepark A12

Ontwikkelproces – technisch-operationeel

Deze activiteit heeft het afgelopen jaar erg veel aandacht vereist. Begin 2023 ontstond er onenigheid met ontwikkelaar IX Zon over de voorfinanciering van de Stedin-aansluiting. Dit conflict heeft naast de nodige hoofdbreken voor het bestuur, ook forse kosten voor externe juridische ondersteuning en projectmanagement veroorzaakt. Een positieve

ontwikkeling voor ons was wel dat de Universiteit Utrecht (UU) belangstelling toonde voor aankoop van het 50% projectdeel, toen ontwikkelaar IX Zon dit op de markt aanbood.

Uiteindelijk heeft de UU inderdaad kort voor de zomer de rechten op het 50% parkdeel van IX Zon overgenomen. Voor ECB vormt de UU een goede samenwerkingspartner in de verdere ontwikkeling. Kort voor de zomer heeft ECB ook met IX Zon een finale afrekening van kosten overeengekomen.

Vanaf de zomer van 2023 is een nieuwe externe projectleider aangezocht om vanuit ECB de voorbereidingen richting bouwfase, samen met UU, te gaan trekken. Deze projectleider is gezocht en gevonden vanuit de pool van projectleiders van Energie van Utrecht (EvU), de regionale koepel van energiecoöperaties.

Omdat UU het zonnepark direct op het eigen netwerk op het Utrecht Science Park wilde aansluiten via een directe kabel, ontstond voor ECB een nieuwe situatie waarbij aansluiting op het openbare elektriciteitsnetwerk van Stedin niet meer vanzelfsprekend was. Een nieuwe mogelijkheid die daarbij ontstond, was om de opwekking van het ECB-zonnepark te gaan leveren aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht, ook via een directe kabelverbinding. Consultaties met UMCU-medewerkers, diverse juridische adviezen over de meest geschikte contractvorm en analyses van de business case, ter onderbouwing van prijsafspraken, zijn uitgevoerd in de loop van 2023. Eind 2023 leek redelijk uitgekristalliseerd wat de beste contractvorm voor levering aan het UMCU zou kunnen zijn, echter toezeggingen vanuit het bestuur van het UMCU ontbraken nog.

Zijdelings zijn ook andere routes voor energielevering, subsidiemogelijkheden onder SDE en SCE en vormen van projectfinanciering voor het A12 zonnepark verkend. Om de optie van levering aan het openbare net open te houden, heeft ECB aan UU verzocht om de opdracht aan Stedin voor aanleg van een netkabel nog niet te annuleren. (UU was door overname van de project BV van IX Zon, namelijk opdrachtverlener geworden voor de Stedin netkabel). UU verlangde daarbij wel een garantstelling voor de kosten van de netkabel, aangezien UU zelf geen behoefte heeft aan deze aansluiting. De optie voor de Stedin-kabel, met de bijbehorende teruglevercapaciteit op het net, is in de loop van 2023 meerdere keren verlengd, tot een ultieme deadline van maart 2024.

Parallel hieraan is samen met UU een traject voor Europese aanbesteding gestart, zowel voor de bouw van het Zonnepark (UU+ECB-deel) als voor de aansluitkabel van het zonnepark naar het Utrecht Science Park. Beide aanbestedingen zijn in februari-maart 2024 redelijk succesvol afgerond.

In deze periode zijn diverse externe adviseurs voor ECB aan de slag geweest, bij de selectie hiervan is meestal afgegaan op advies van EvU (regionale koepel) of andere coöperatieve partijen (bijv. Windunie).

Financieel

Om de ontwikkelkosten voor het Zonnepark A12 te kunnen voorfinancieren heeft het ECB-bestuur rond het begin van 2023:

- 1) de leenfaciliteit vanuit de provincie en Rijksoverheid (Ontwikkelfonds Energie Coöperaties) voor dit project laten verhogen;
- 2) een "ontwikkel-lening" vanuit ECB-leden opgehaald tot een totaalbedrag van ruim € 300.000.

Daarnaast was er de gelukkige omstandigheid dat we betalingen hadden ontvangen vanuit de twee zonneparken bij Werkhoven. Ook zijn de legeskosten voor de omgevingsvergunning voor het A12 zonneveld nog niet door de gemeente gefactureerd.

Eind 2023 was de status dat het ontwikkelfonds niet verder aangesproken is. De ontwikkel-lening van leden was nog in gebruik. De laatste lening is eind 2023 - begin 2024

voor twee deelnemers afgelost en voor de rest nog met ca. 6 maanden verlengd tegen een passende rentevergoeding.

Alle ontwikkelkosten zijn in 2023 nog bekostigd vanuit de rekening van de ECB (coöperatie), er zijn geen betalingen gedaan vanuit de project BV (ECB Zonnepark A12 B.V.).

6 Zon-op-dak project

Voor dit project, waarin we willen proberen om een paar coöperatieve zonnedakprojecten in Bunnik te realiseren, samen met de Green Business Club Bunnik en het bedrijf SoftEnergy, was eind 2022 een subsidie aangevraagd bij de Provincie Utrecht. Rond de zomer 2023 bleek dat de provincie het project op een andere manier ingericht wilde zien, zodat de ECB de eindverantwoordelijkheid zou hebben voor de resultaten. Na overleg met de partners is een bijgesteld projectvoorstel ingediend in oktober 2023.

Eind 2022 had de Gemeente Bunnik al cofinanciering toegezegd voor het deel dat niet door de provinciale subsidie zou worden gedekt.

Per eind 2023 was de ECB nog in afwachting van een beschikking over de provinciale subsidie (USET).

N.B.: Eind april 2024 hebben we uiteindelijk een positieve beschikking ontvangen en kunnen we aan de slag met het project.

7 Wijkacties

Wijkactie Kromme Rijn wijk

In 2023 is door onze coördinator, in samenwerking met de gemeente Bunnik en de wijkvereniging, redelijk wat energie gestoken in een wijkactie voor de Kromme Rijn wijk. Het idee daarbij was om het model van de straatgewijze aanpak, naar voorbeeld van de bewonersactie in de Rietdekkershoek, breder uit te rollen in de wijk. Er zijn daartoe vrijwilligers uit de wijk gezocht die een training over stapsgewijze woningverduurzaming hebben ontvangen. Ook zijn "menukaarten" opgesteld waarin verbetermaatregelen staan beschreven, met hun effect en kosten, voor bepaalde, veel voorkomende woningtypes in de wijk. En er zijn diverse communicatieacties in gang gezet, waaronder een actie met kleine bordjes die bij recent aangepakte woning geplaatst kunnen worden.

Figuur 1: Woning in Kromme Rijn wijk met actiebordje.

Het is helaas niet eenvoudig meetbaar wat de resultaten van dit soort acties zijn, aangezien de investeringsbeslissingen steeds bij de individuele woningeigenaar liggen. Huurwoningen zijn niet direct betrokken bij deze acties omdat de investeringsbeslissing dan bij de woningcorporatie of belegger ligt. In het kader van “Bestrijding energiearmoede” (zie onder) zijn wel kleine verbetermaatregelen bij huurwoningen individueel en overleg met woningcorporaties uitgevoerd.

De gemeente heeft naar aanleiding van ons initiatief een wijkactieplan voor de Kromme Rijn wijk opgesteld om de door ECB ingezette weg verder uit te bouwen in 2024. Het model van de straatgewijze aanpak is daarbij overgenomen. Voor ECB is hierbij opnieuw een belangrijke rol toebedacht. Meer informatie over deze actie is vinden op onze [website](#).

Onderzoek naar prefab gevelrenovatie

In dezelfde Kromme Rijn wijk is ook onderzocht of toepassing van prefab gevelelementen een haalbare renovatieaanpak zou kunnen vormen. Heel veel woningen in de wijk, die grotendeels in de jaren '70 is gebouwd, hebben gevelelementen (zie foto) die een slechte isolatiewaarde kennen en die asbest bevatten. Naar schatting 80% van de gevels in de wijk heeft nog de oorspronkelijke constructie. Het idee was dat complete vervanging van deze gevel door een prefab bouwdeel (desgewenst inclusief de ramen op de 1^e verdieping), een snelle verbeterstap zou opleveren die breed toepasbaar zou zijn. Een onderzoek door een bedrijf gespecialiseerd in prefab bouwdelen, is in de zomer van 2023 uitgevoerd, maar leverde helaas geen hoopgevend resultaat. De geschatte kosten van een prefab gevel lagen toch zo hoog dat toepassing op grotere schaal niet kansrijk leek. De kosten voor dit externe onderzoek werden gedekt door een speciale donatie vanuit het duurzaamheidsfonds van de Rabobank Kromme Rijn Streek.

Isolatieactie Werkhoven/Odijk

Tot slot willen we melden maken van een collectieve actie voor gevel- en vloerisolatie, die in Werkhoven en Odijk is uitgevoerd op persoonlijk initiatief van Cor Hofstee. Dankzij de inspanningen van Cor zijn enkele tientallen woningen voorzien van betere gevel- of vloerisolatie. Lees [hier](#) meer over deze actie.

8 Warmtescans en woningadviezen

Een groep vrijwilligers van ECB is ook in 2023 onvermoeibaar bezig geweest met warmtescans en individuele woningadviezen aan woningeigenaren.

Er zijn 30 warmtescans en 18 woningadviezen uitgevoerd in de loop van 2023.

Ook is 18x gebruik gemaakt van het gratis spreekuur in de Bibliotheek of het Gemeentehuis. Ter vergelijking: in 2022 werden 16 warmtescans en 15 woningadviezen uitgebracht

9 Hoom woningdossier

Sinds eind 2023 word vanuit ECB ook het [HOOM woningdossier](#) aangeboden, een online tool waarmee woningeigenaren (en huurders) een eigen besparingsplan kunnen opstellen.

In het dossier kunnen ook offertes en dergelijke voor uitgevoerde en voorgenomen maatregelen worden bewaard zodat een “woningdossier” ontstaat. Toegang tot Hoom is de eerste 2 maanden gratis daarna wordt je verzocht lid te worden van de ECB. Voor ECB-leden is het gebruik kosteloos.

10 Informatieavond

Begin november was er een informatieavond “Duurzaam wonen”, georganiseerd door ECB en Gemeente Bunnik. Een honderdtal bezoekers kon informatie krijgen over stap-voor-stap woningverduurzaming, hybride warmtepompen en natuurvriendelijk isoleren.

Ook waren er op de markt diverse aanbieders van woningisolatie en warmtepompen.

Deze vormde ook de start van de ECB-inkoopactie voor hybride warmtepompen, waarin een tweetal modellen van twee verschillende leveranciers (Groenpand en Grijs-naar-Groen) werd aangeboden.

11 Inkoopactie hybride warmtepomp

De inkoopactie voor hybride warmtepompen die ECB in het najaar van 2023 trok veel belangstelling. Uiteindelijk werden ca. 11 opdrachten verleend voor installatie van een hybride warmtepomp en een drietal aanvragen zit nog ergens in de pijplijn tussen aanvraag en mogelijke opdracht.

12 Bestrijding Energiearmoede

Ook is er forse groep vrijwilligers actief geweest ter bestrijding van Energiearmoede. Met budget van de gemeente worden besparingsmaatregelen zoals zuinige douchekoppen, radiatorfolie en tochtstrippen, uitgedeeld en soms ook geïnstalleerd. Ook leefstijladviezen vormen een belangrijk element tijdens het bezoek van de energiecoach.

De inkoop van artikelen en andere coördinatie-activiteiten geschiedt door ECB, met budget van de gemeente.

In 2023 zijn 52 huishoudens in de gemeente Bunnik bezocht door een energiecoach. Ter vergelijking: in 2022 betrof het een bijna gelijk aantal bezoeken (50x).

Organisatie

De Energie Coöperatie Bunnik omvat een bestuur en leden. Ook is er vanuit de ECB één dochterorganisatie, ECB Zonnepark A12 B.V.

13 Bestuur

Het bestuur bestond tot 31 augustus 2023 uit de volgende personen:

- Hans Dam, voorzitter
- Wim Verheugt, penningmeester
- Peter van Mondfrans, secretaris
- Anna von der Heijdt, algemeen bestuurslid
- Johan Vernooij, algemeen bestuurslid

Per 31 augustus 2023 is Hans Dam afgetreden als voorzitter en is Paul Zeef geïnstalleerd als nieuwe voorzitter. Tevens is Theo Vergeer toegetreden als algemeen bestuurslid.

Per 31 december bestond het bestuur dus uit:

- Paul Zeef, voorzitter
- Wim Verheugt, penningmeester
- Peter van Mondfrans, secretaris
- Anna von der Heijdt, algemeen bestuurslid
- Johan Vernooij, algemeen bestuurslid
- Theo van der Geer, algemeen bestuurslid

Het voltallige bestuur is tenminste 7x bijeen geweest voor overleg in 2023. Daarnaast zijn er nog diverse kleinere overleggen geweest.

Het bestuur wordt in haar uitvoerende taken en in specifieke projecten ondersteund door Erik Alsema als algemeen coördinator van de ECB.

14 Leden en ALV's

Er waren op 1 januari 2023 ca. 320 leden. Ondanks diverse uitschrijvingen en nieuwe inschrijvingen, was dit ledental op 31 december vrijwel gelijk: 325 leden.

Er zijn in 2023 vier ALV's gehouden op 12 april, 19 juni, 31 augustus en 12 december.

Belangrijke onderwerpen die op deze ALV's aan bod kwamen waren:

- Het nieuwe ECB Beleidsplan 2023-2026;
- De ontwikkelingen rond het zonnenveld A12;
- De keuze om wel of niet te participeren in de twee zonnenvelden bij Werkhoven.

15 Dochterinstellingen

De ECB heeft één dochterinstelling: de ECB Zonnepark A12 B.V. de bedoeling van deze BV die in 2002 is opgericht is om uiteindelijk alle activiteiten rond het Zonnepark A12 hierin onder te brengen. De coöperatie ECB heeft 100% van de aandelen van de ECB Zonnepark A12 B.V in bezit. De directie van de BV bestaat uit Hans Dam en Wim Verheugt. Dit is niet gewijzigd in de loop van 2023.

In het jaar 2023 hebben zich binnen de project BV nog vrijwel geen activiteiten afgespeeld. Wel is geanticipeerd op verrekening van de ontwikkelkosten voor het A12 zonnepark als schuld van de project BV jegens de coöperatie (zie verder in de "Toelichting bij de financiële jaarrekening 2023", onder sectie 6). Het financieel jaarverslag van de Project BV is op aanvraag beschikbaar.

16 Werkzaamheden coördinator en medewerker communicatie

Onderstaand de urenverantwoording van Erik Alsema als coördinator voor de ECB.

Uren voor het project “USET participatie” werden extern gefinancierd vanuit de provinciale subsidie (USET), uren voor “Wijkaanpak Kromme Rijn”, “Warmtetransitie overig” en “Energiearmoede (overhead)” zijn gedeclareerd bij de Gemeente Bunnik. Uren voor “Zon-op-Dak Bunnik” konden nog niet extern worden gedeclareerd omdat het nog geen goedgekeurd project betreft.

Onderwerp	Uren coördinator
Ontwikkeling A12 zonneveld	232
USET participatie	67
Zon-op-Dak (aanvraag)	29
Wijkacties	140
Warmtetransitie overig	36
Energiearmoede (coördinatie)	23
Communicatie	40
ECB intern	162
Totaal	730

Communicatieacties zijn gedurende 2023 voor een belangrijk deel uitgevoerd door John Weeren als externe communicatiemedewerker. In 2023 zijn door John 127 uur gedeclareerd bij ECB. De activiteiten van John zijn verder beschreven in de sectie “Communicatie”

Communicatie

Sinds februari 2023 is John Weeren door het bestuur gevraagd om de communicatie-activiteiten van ECB te ondersteunen. Dit heeft geleid tot extra nieuwsbrieven (8x), een verbeterde ECB-website, en meer activiteit op sociale media (X, LinkedIn, Facebook). Op de website worden nu regelmatig interviews met vrijwilligers en (nieuwe) bestuursleden gepubliceerd en, sinds augustus, een blog van de ECB-voorzitter.

Ook in de communicatie rond de wijkactie heeft John belangrijk werk gedaan, m.n. op het gebied van vormgeving van communicatiematerialen.

En tot slot we kunnen vermelden dat John geholpen om een website voor zonneveld A12 nieuw in te richten.

In Bunniks Nieuws zijn in 2023 12-tal artikelen gepubliceerd op initiatief van de ECB.

Sinds december 2023 is er een extra impuls op het gebied van ledenwerving, mede dankzij een externe subsidie voor deze activiteit. Het effect hiervan is nog lastig meetbaar.

Toelichting bij de financiële jaarrekening 2023

1 Inleiding

De jaarrekening omvat een aantal standaard categorieën van balansposten en van inkomsten en uitgaven. Daarmee is nog niet altijd precies duidelijk hoe zo'n totaalbedrag is opgebouwd. In deze notitie geven we een korte toelichting bij een aantal posten.

2 Balans (sectie 2.1)

In de balans onder 2.1 staan onder meer:

- "Vaste activa - Overige vorderingen": Dit betreft een lening die in 2021 is verstrekt aan de coöperatie Energie van Utrecht om het opstarten mogelijk te maken van het Projectbureau dat Utrechtse energiecoöperaties ondersteunt bij uitvoering van grotere ontwikkelprojecten. ECB maakt ook intensief gebruik van de diensten van dit Projectbureau.
- "Belastingen en sociale premies": deze standaardcategorie omvat bij ons eigenlijk alleen de verschuldigde vennootschapsbelasting;
- "Overige schulden": dit omvat met name de leningen die in 2023 door leden verstrekt zijn voor de ontwikkelkosten van het Zonnepark A12. Zie ook de toelichting onder sectie 2.4.

3 Toelichting op de Balans (sectie 2.4)

- Onder de toelichting op de vlottende activa vinden we ook "overige vorderingen". Dit omvat 2 posten:
 - 1) een zekerheidsstelling die de ECB aan de Universiteit Utrecht heeft verstrekt voor de openstaande opdracht aan Stedin voor het realiseren van een netaansluiting voor het zonnepark A12. Omdat de Stedin-opdracht in maart 2024 is geannuleerd, komt de zekerheidsstelling weer retour naar de ECB;
 - 2) De "nog te versturen factuur" voor de ontwikkelkosten van het Zonnepark A12. Genoemde factuur zal waarschijnlijk in de loop van 2024 worden gestuurd aan de ECB dochtermaatschappij "ECB Zonnepark A12 B.V.". De ontwikkelkosten voor het zonnepark zijn immers tot nu toe vanuit de ECB rekening betaald, maar horen uiteindelijk thuis bij de Project BV voor het zonnepark.

4 Netto-omzet (sectie 2.5)

De netto-omzet van ECB wordt in sectie 2.5 uitgesplitst maar er is een groot bedrag onder "Overige dienstverlening". Deze post omvat vergoedingen die we hebben ontvangen toen we afzagen van verdere deelname in het Vlowijker zonnepark en het Zonnepark Werkhoven. Zoals eerder aan leden is toegelicht, was voor beide projecten deelname als eigenaar van een deel van het zonnepark voor ECB financieel niet verantwoord. Wel hadden we gedurende het ontwikkelproces activiteiten ontplooid die de totstandkoming van beide projecten hebben bevorderd. Voor deze inspanningen heeft ECB een betaling ontvangen, conform een in 2019 afgesloten overeenkomst met respectievelijk LC Energy en Chint Solar. Deze betalingen zijn in de jaarrekening opgenomen als "overige dienstverlening".

5 Inkoopwaarde Omzet (sectie 2.5)

Onder sectie 2.5 vinden we een aantal uitgaven die samenhangen met de gerealiseerde omzet. Hierbij zijn:

- “Kosten project USET”: de kosten voor uitvoering van de laatste fase van het project “Participatieve ontwikkeling wind- en zonprojecten”. Dit project was medegefinancierd onder de USET subsidieregeling van de Provincie Utrecht.
- “Kosten Project Gemeente Bunnik”: dit betreft uitvoeringskosten voor activiteiten gericht op de warmtetransitie die we samen met de Gemeente Bunnik uitvoeren. Hierin wordt vooral verduurzaming van woningen gestimuleerd.
- “Kosten gevels Ambachtsring” is een wat verwarrende aanduiding voor een initiatief waarbij de mogelijkheid hebben onderzocht om de asbesthoudende gevels van de variantwoningen in de Kromme Rijn wijk te renoveren door middel van prefab gevelelementen. De kosten voor dit externe onderzoek zijn onder genoemde post opgevoerd. Deze kosten werden gedekt door een donatie uit het duurzaamheidsfonds van de Rabobank. (N.B.: De benaming “Ambachtsring” was ontleend aan de naam van een oude bouwtekening voor dit woningtype).

6 Positie van ECB Zonnepark A12 BV

De ECB Zonnepark A12 BV is in 2022 opgericht met het doel om uiteindelijk alle bezittingen en verplichtingen rond het zonnepark A12 hierin onder te brengen. De verwachting is dat dit in de loop van 2024 zijn beslag zal krijgen. De aandelen voor deze BV berusten voor 100% bij de Energie Coöperatie Bunnik.

In 2023 zijn binnen de ECB Zonnepark A12 BV geen noemenswaardige kosten of inkomsten gegenereerd en ook geen verplichtingen aangegaan. De jaarrekening van deze BV is reeds opgesteld en gedeponereerd en is op de ECB site te vinden ([link toevoegen](#)).

Toekomstige schulden vanuit de BV richting de ECB zijn al wel benoemd als “nog te versturen factuur” onder de vlottende activa van de ECB jaarrekening.